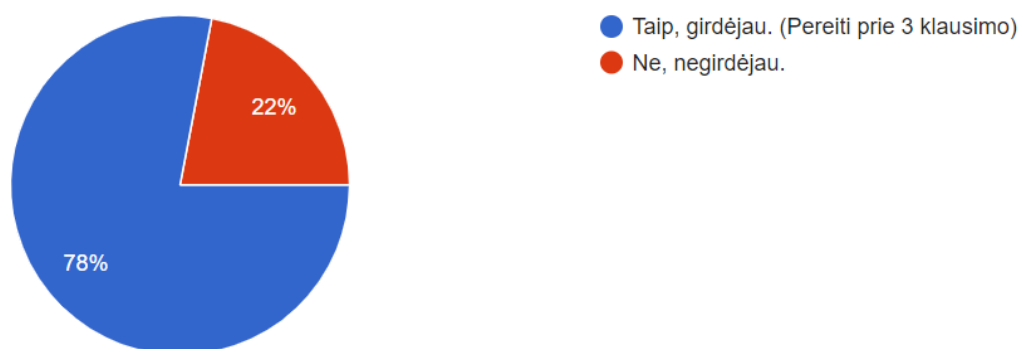

KLAIPĖDOS LOPŠELIS-DARŽELIS „BERŽELIS“ DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI INDEKSO NUSTATYMAS

Vadovaujantis 2023 m. kovo 7 d. Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AD1-291 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės korupcijos prevencijos 2023–2025 metų veiksmų plano“, 2023 m. lapkričio 13–24 dienomis Klaipėdos lopšelis-darželis „Berželis“ atliko darbuotojų anoniminę apklausą. Tyrimo tikslas – nustatyti darbuotojų tolerancijos korupcijai indeksą.

Apklausa vykdyta internetu, pateikus 21 klausimo anketą. Joje dalyvavo 50 darbuotojų (85 % visų darbuotojų). Tyrimo duomenys analizuoti taikant kiekybinės analizės metodus.

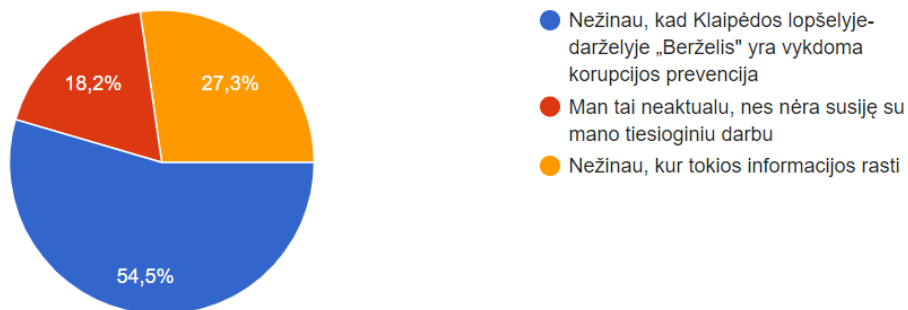
Pirmuoju anketos klausimu siekėme nustatyti, kokia darbuotojų dalis yra girdėjusi apie Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Berželis“ vykdomas korupcijos prevencijos priemones. Gauti rezultatai pavaizduoti 1 pav.:

1 pav. Darbuotojų žinios apie Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Berželis“ vykdomas korupcijos prevencijos priemones

39 respondentai nurodė, kad apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones yra girdėję ir 11 respondentai (22%) nurodė, kad apie tokios prevencijos priemonių vykdymą girdėję nėra. Didžioji dauguma darbuotojų informuoti apie vykdomą prevenciją.

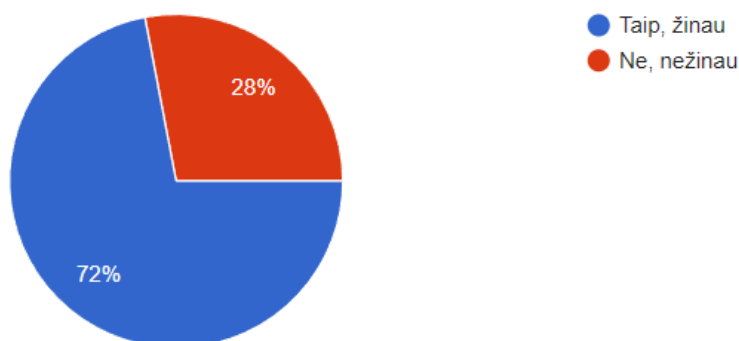
Antrasis klausimas (žr. 2 pav.) padėjo nustatyti priežastis, kodėl darbuotojai nėra girdėję apie įstaigoje vykdomas korupcijos prevencijos priemones:

2 pav. Priežastys, nulėmusios kodėl darbuotojai nežino apie Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Berželis“ vykdomas korupcijos prevencijos priemones

3 respondentai teigė nežinantis kur rasti informaciją apie korupcijos prevenciją Įstaigoje, 2 respondentai nurodė, kad ši tema nėra susijusi su jų tiesioginiu darbu, todėl jiems neaktuali, o likusi respondentų dalis (6) teigė, kad jie nežino apie Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Berželis“ vykdomą korupcijos prevenciją. Svarbu aiškiau viešinti informaciją apie priemones ir parodyti jų aktualumą visiems darbuotojams.

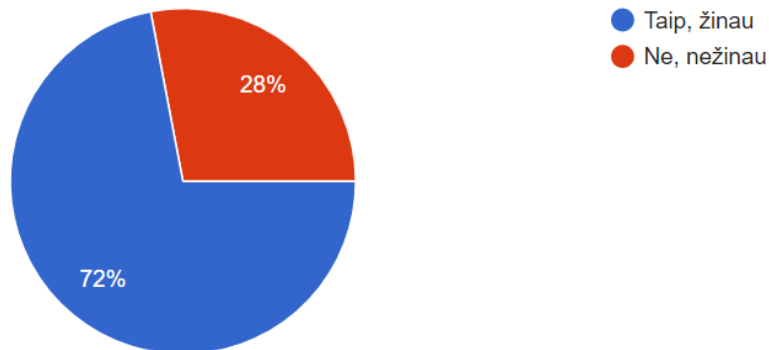
Trečiuoju anketos klausimu siekėme nustatyti darbuotojų žinias apie atsakingą už korupcijos prevenciją asmenį mūsų Įstaigoje, o gautus rezultatus pavaizdavome 3 pav.:

3 pav. Darbuotojų žinios kas yra atsakingas už korupcijos prevenciją Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Berželis“

36 respondentai nurodė, kad žino, o 14 - nežino kas yra atsakingas už korupcijos prevenciją Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Berželis“. Darbuotojų informuotumas pakankamas, bet dar yra nežinančių.

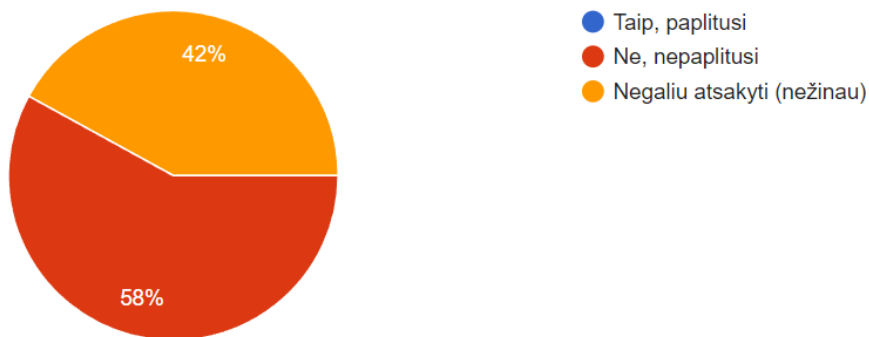
Ketvirtuoju anketos klausimu siekėme nustatyti darbuotojų žinias, kur reikia kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį Įstaigoje.

4 pav. Darbuotojų žinios apie vietas, į kurias reikia kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį įstaigoje

36 respondentų teigė žinantys, kur reikia kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį, įvykusį jų įstaigoje ir 14 respondentai nurodė nežinantys, kur reikėtų kreiptis ir kam reikėtų pranešti, jei korupcijos atvejis įvyktų. Būtina stiprinti informacijos sklaidą apie pranešimo tvarką.

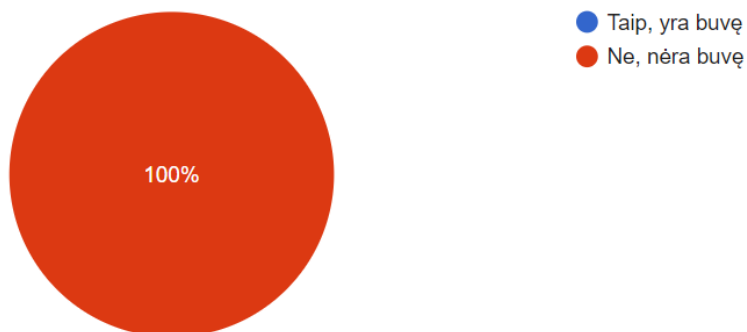
Penktuoju anketos klausimu aiškinomės, kiek Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Berželis“ yra paplitusi situacija, kai darbuotojams norima papildomai atsilyginti. Gautus rezultatus pavaizdavome 5 pav.:

5 pav. Darbuotojų nuomonė, ar Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Berželis“ yra paplitusi situacija, kai įstaigos darbuotojams ar tarnautojams norima papildomai atsilyginti

29 respondentų teigė, kad tokia situacija, kurios metu darbuotojams siekiama papildomai atsilyginti, Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Berželis“ nėra paplitusios, o 21 respondentas nurodė, kad nežino ir į šį klausimą atsakyti negali, todėl galima daryti išvadą, kad papildomo atsilyginimo praktikos įstaigoje nėra pastebimos.

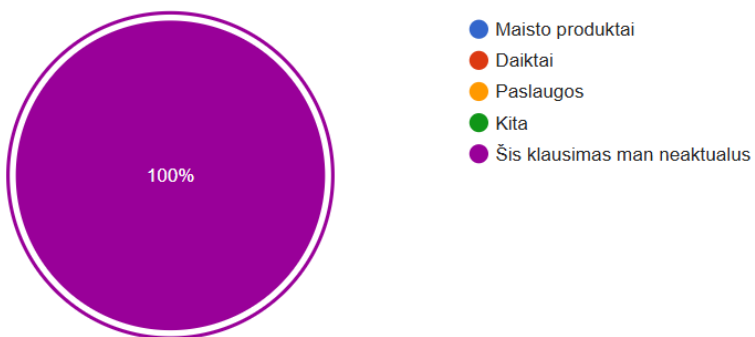
Šeštuoju anketos klausimu siekėme nustatyti, kiek įstaigos darbuotojų yra susidūrę su situacijomis, kurių metu buvo siūlomas kyšis ar kuriose buvo stebima korupcija. Gautus tyrimo rezultatus pavaizdavome 6 pav.:

6 pav. Darbuotojų nuomonė apie situacijas įstaigoje, kurių metu jie susidūrė su siūlomu kyšiu ar korupcijos atveju

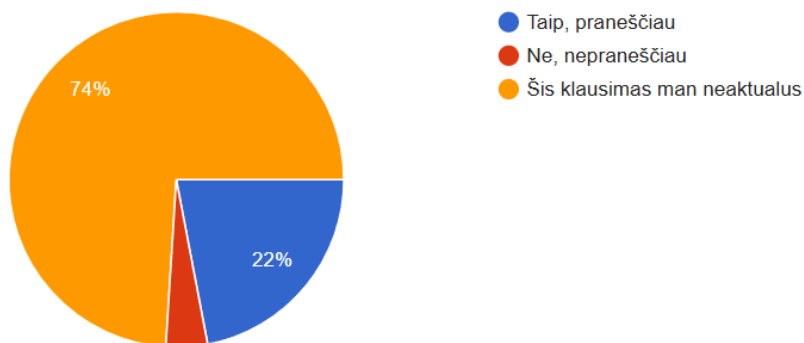
Visi 50 (100%) respondentų nurodė, kad situacijų, kai jiems patiems ar jų kolegoms buvo siūlomas kyšis ar stebima korupcija nėra buvę. Vadinasi įstaigoje kyšininkavimo atveju nefiksuota.

Septintasis anketos klausimas turėjo padėti išaiškinti siūlomo kyšio ar stebimos korupcijos formą. Kadangi visi respondentai šeštuoju klausimu nurodė, kad su kyšio davimo ar korupcijos situacija nebuvo susidūrę, tai šiuo klausimu tik dar kartą patvirtino savo išsakytą poziciją, 100 % respondentų pateikdami atsakymą „Ne, nėra buvę“. Todėl remdamiesi šiais respondentų teiginiais galime daryti išvadą, kad Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Berželis“ korupcinės situacijos nėra paplitusios ir korupcinių veiksmų formos įstaigoje nepasireiškia.

7 pav. Darbuotojų nuomonė, jeigu buvo siūlomas kyšis, nurodyti kokia forma

Aštuntuoju klausimu siekėme nustatyti, kiek darbuotojai linkę pranešti apie kyšio ar korupcijos atvejus, jei su jais susidurtų. Gautus tyrimo rezultatus pavaizdavome 8 pav.:

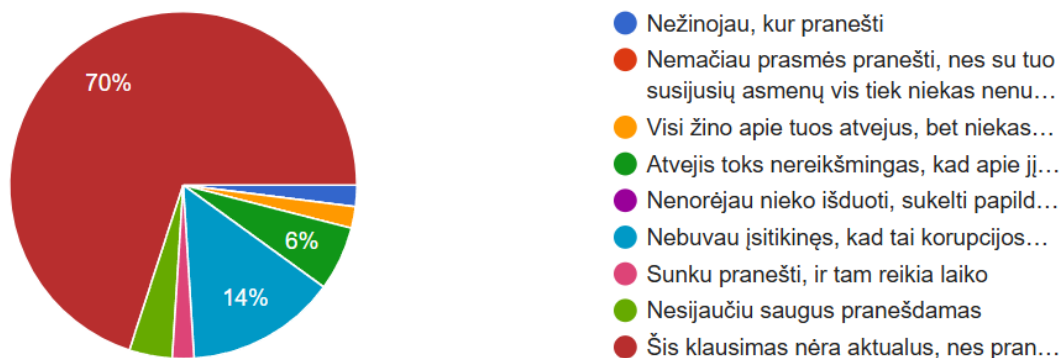

8 pav. Darbuotojų veiksmai susidūrus su korupcija ar siūlomu kyšiu

37 respondentai mano, jog šis klausimas neaktualus, 11 teigtų pranešiantys, jeigu kolegai būtų siūlomas kyšis ar būtų kitaip susidūręs su korupcija, tačiau 2 respondentai teigia, kad nepraneštų. Darytina išvada, kad darbuotojai linkę netoleruoti korupcijos, nors maža dalis nepraneštų.

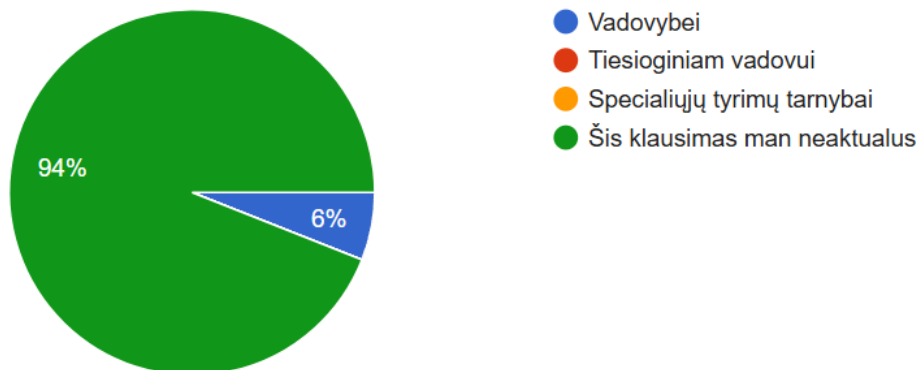
Devintuoju klausimu buvo siekiama išsiaiškinti priežastis dėl kurių nepranešama apie korupcinio pobūdžio nusižengimus. Gautus tyrimo rezultatus pavaizdavome 9 pav.

35 respondentai nurodė, kad jei su tokiomis situacijomis susidurtų, tai apie tokią situaciją praneštų visais atvejais. 14 respondentų nurodė, kad apie korupcijos atvejį niekam nepranešė, nes nebuvo įsitikinę, jog tai korupcijos atvejis, 3 mano, jog atvejis buvo toks nereikšmingas, kad apie jį nebuvo prasmės pranešti. Po vieną respondentą atsakė, jog nežinojo kur pranešti, visi žino apie tuos atvejus, bet niekas nepraneša, bei sunku pranešti ir tam reikia laiko. 2 respondentai teigia, kad nesijaučia saugūs pranešdami. Galima garyti išvadą, kad pagrindinė nepranešimo priežastis – neaiškumas dėl situacijos vertinimo.

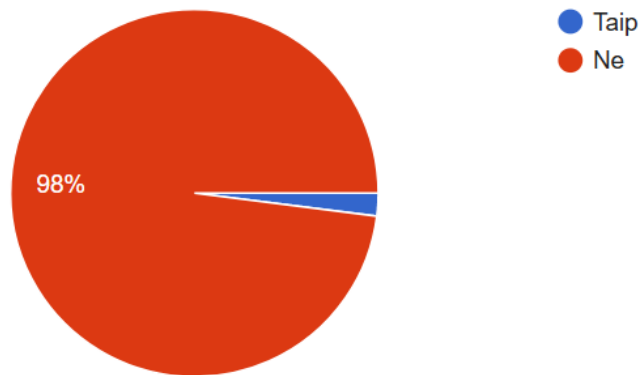
9 pav. Darbuotojų nurodytos priežastys dėl kurių nepraneša apie korupcinio pobūdžio nusižengimus.

Kam konkrečiai darbuotojai teiktų informaciją apie stebimas kyšio ar korupcijos situacijas įstaigoje turėjo padėti išaiškinti dešimtas anketos klausimas (žr. 10 pav.). 47 (94 %) darbuotojai klausimą laikė neaktuali, nes korupcijos situacijos Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Berželis“ nėra toleruojamos pačių darbuotojų ir todėl jos neplinta.

10 pav. Darbuotojai nurodė kam praneštų apie korupcinio pobūdžio nusižengimus

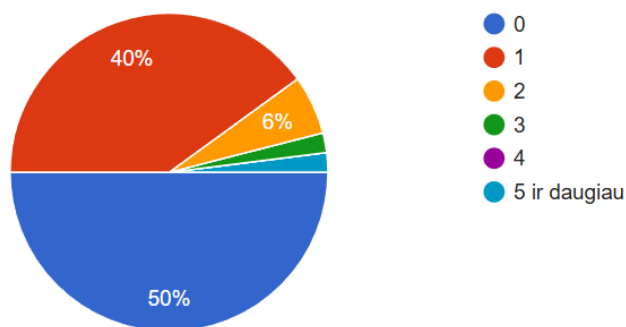
Vienuoliktas anketos klausimu siekėme nustatyti, kiek darbuotojai patys linkę kurti korupcines situacijas siūlydami kyšius kolegoms ar siekdami jiems papildomai atsidėkoti trijų metų laikotarpyje. Gauti rezultatai pavaizduoti 11 pav.:

11 pav. Darbuotojų polinkis atsidėkojant duoti kyšį/dovaną/kitaip atsidėkoti siekiant palankaus sprendimo 3 metų laikotarpyje

49 respondentai nurodė, kad niekam trijų metų laikotarpyje nėra davę kyšio, dovanos ar papildomai atsidėkoję siekdami palankaus sau sprendimo, o 1 respondentas nurodė siekęs atsidėkoti už sau palankų sprendimą. Darytina išvada, kad darbuotojai nėra linkę kurti korupcinių situacijų.

Dvyliktuoju klausimu buvo siekiama išsiaiškinti kiek nuotolinių mokymų išklausėte LR specialiųjų tyrimų tarnybos sukurtoje antikorupcinio švietimo e. mokymo platformoje esančiuose mokymuose <https://emokymai.stt.lt/> ir gavo pažymėjimus (žr. 12 pav.)

12 pav. Darbuotojų dalis išklausių LR specialiųjų tyrimų tarnybos sukurtus antikorupcinio švietimo e. mokymo platformoje esančius mokymus <https://emokymai.stt.lt/> ir gavo pažymėjimus

25 respondentai teigia, jog nėra išklause nė vieno LR specialiųjų tyrimų tarnybos platformoje pateiktų mokymų, 20 – išklause vienus mokymus, 3 – išklause po du mokymus, po 1 – išklause tris mokymus ir daugiau. Vadinasi pusė darbuotojų dar nėra dalyvavę antikorupciniuose mokymuose.

Išvados

Remdamiesi tyrimo rezultatais galime daryti išvadą, kad Klaipėdos lopšelio-darželio „Berželis“ darbuotojų tolerancijos korupcijai indeksas labai žemas, o korupcinio pobūdžio veikų pasireiškimo galimybė (apklaustųjų nuomone) minimali. Didžioji dalis darbuotojų yra informuoti apie vykdomas prevencijos priemones ir atsakingus asmenis, tačiau dar egzistuoja informacijos sklaidos spragų. Pranešimo apie korupcijos atvejus kanalai žinomi daugumai, bet ne visiems. Nors kyšininkavimo situacijų įstaigoje nepasitaiko, daliai darbuotojų trūksta aiškumo, kaip elgtis, jei tokia situacija vis dėlto įvyktų. Antikorupcinių mokymų lankymas nėra pakankamai aktyvus – didelė dalis darbuotojų dar nėra juose dalyvavę.

Vykdomos antikorupcinės veiklos priemonės yra efektyvios, todėl jas tikslinga taikyti ir toliau. Siekiant gerinti antikorupcinės veiklos vykdymą būtų tikslinga:

- Stiprinti informacijos sklaidą apie vykdomas prevencijos priemones (naudoti susirinkimus, informacinius standus, vidinę komunikaciją).
- Aktyviau viešinti pranešimo apie korupciją tvarką, nurodant atsakingus asmenis ir aiškius kanalus.
- Skatinti dalyvauti STT e. mokymuose visus darbuotojus, siekiant nuosekliai ugdyti antikorupcinį sąmoningumą.
- Užtikrinti saugią pranešimo aplinką, kad darbuotojai nebijotų pateikti informacijos apie galimus pažeidimus.